

Бойове Братерство України

**ГС «ВВЦО
«Бойове Братерство України»»**

ДО ДНЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ:

Історія створення.

Після розпаду Радянського Союзу і проголошення в 1991 році незалежності, Україна успадкувала одне з найбільш потужних угруповань військ у Європі, оснащене ядерною зброєю та в цілому відносно сучасними зразками звичайного озброєння та військової техніки кінця 20-го століття.

Це наведена статистика, що мала Україна на момент набуття незалежності у військовому відношенні на той час. Я не хочу зупинятися на можливостях того часу для теперішньої України. А хочу звернути увагу на історію зародження (створення) та формування Збройних Сил України.

Давайте все та таки згадаємо історію зародження Дня Збройних Сил України

Історія нашого свята, або чому саме 6 грудня святкуємо День Збройних Сил України

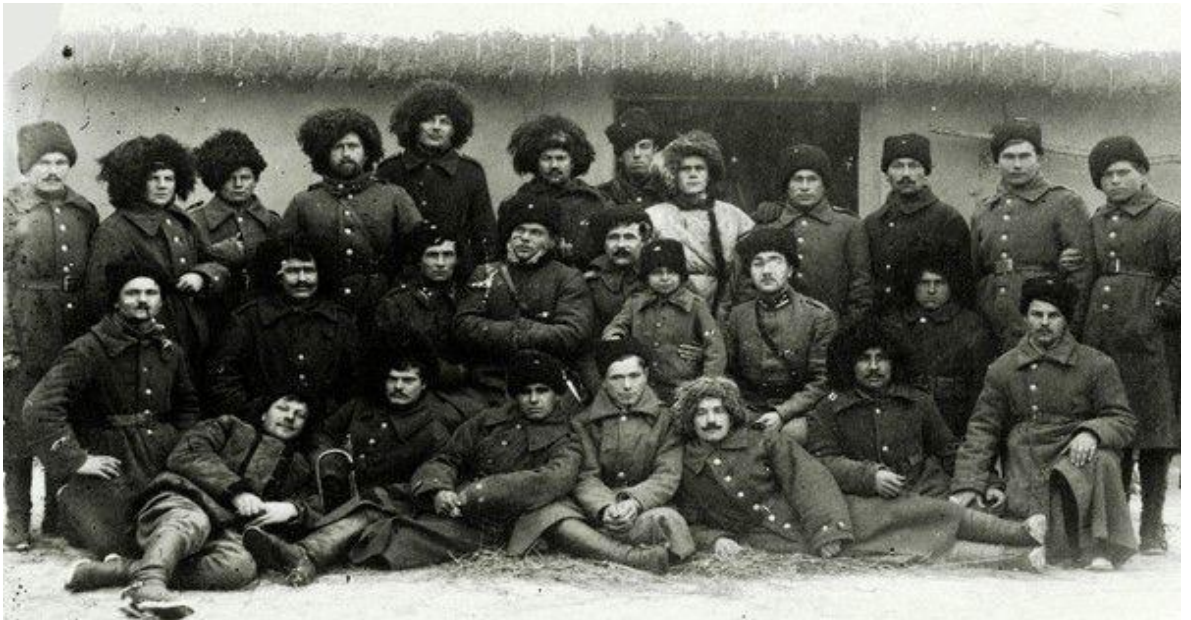
Коли мова заходить про 6 грудня, то слід пам'ятати не тільки про створення новітньої армії у 1991 р. (“День Збройних Сил України”), а й про 6 грудня 1919 р. – початок однієї із славетних сторінок української армії – Першого зимового походу Дієвої армії УНР.

У 1917 році постає Українська держава – спочатку як автономія у складі Російської імперії, а згодом і як повністю незалежна Українська Народна Республіка. Активні військові дії більшовиків проти молодшої держави і перша окупація значної частини України московськими військами показали гостру необхідність у створенні боєздатної армії, яка здатна забезпечити територіальну недоторканність і суверенітет перед північним агресором.

Військо формувалося на національних засадах і традиціях, рядові називалися козаками, а командири підстаршинами й старшинами. Було введено окремі ранги (військові звання), відмінні від іноземних, як от ройовий, чотовий, бунчужний, хорунжий, сотник. Офіційною була назва “Військо і Флот УНР” (через відсутність флоту як окремого виду збройних сил частіше вживали скорочену назву “Військо УНР”), а також у наказах вживалася назва “Армія УНР”, бойове ядро якої, що брало постійну участь у військових діях, називалося “Дієва армія УНР” – скорочено ДА УНР.

Козак Дієвої Армії УНР (1919 рік)

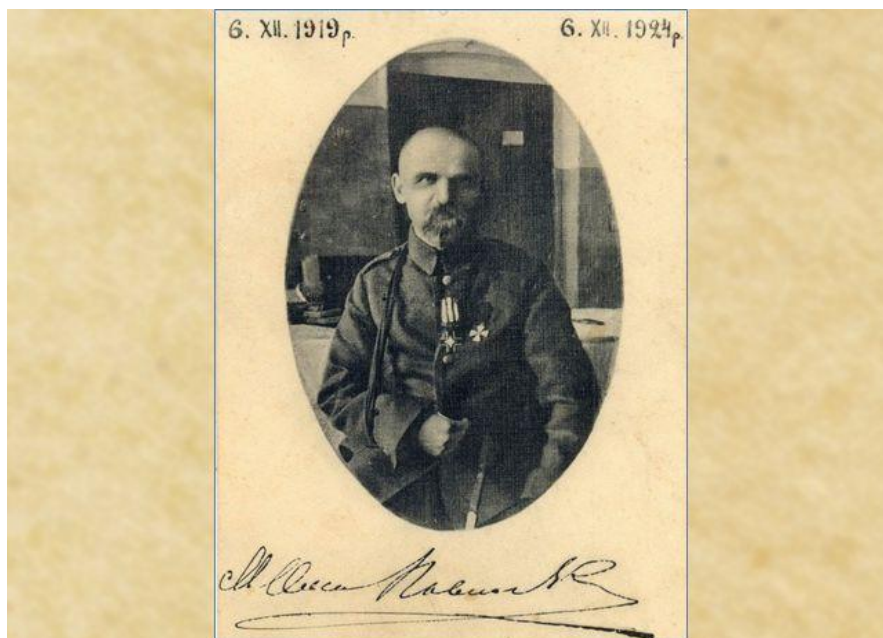

Після важких поразок у 1919 році в зіткненнях з російськими більшовиками і білогвардійцями, а також викошена епідемією тифу, Армія УНР разом із Головним Отаманом Симоном Петлюрою відійшла на західні землі в тодішню Волинську губернію УНР, де у Новоград-Волинському повіті

опинилася у “трикутнику смерті”: між більшовиками з північного сходу, поляками з північного заходу і білогвардійцями з півдня.

4 грудня у Новій Чорторії поблизу Любара Головний Отаман зібрав військову нараду, на якій були присутні командарм полковник Василь Тютюнник та начальник штабу полковник Євген Мешковський, а також начальники п'яти збірних дивізій. Обговорювали можливість припинення відкритої боротьби і перехід до партизанської боротьби в тилах противника. 4 грудня так і не вдалося виробити спільного рішення. 5 грудня С. Петлюра призначив командувачем ДА УНР замість смертельно хворого Василя Тютюнника (помер через два тижні) начальника Запорізької збірної дивізії полковника Михайла Омеляновича-Павленка, а його заступником начальника Київської збірної дивізії полковника Юрка Тютюнника.

6 грудня відбулася друга нарада, на якій головував прем'єр-міністр Ісаак Мазепа. Після довгих дискусій і суперечок було прийнято одностороннє рішення ліквідувати фронт, а боєздатні частини відправити у рейд по тилах противника з метою зберегти дієздатний кістяк армії, організувати взаємодію з повстанськими загонами для спільної боротьби, завдати окупанту втрат і знищити, де це можливо, його окупаційний апарат й інфраструктуру. За такий рейд активно виступали командарм Омелянович-Павленко і його заступник Тютюнник, що і вплинуло на остаточне рішення.

Командарм Михайло Омелянович-Павленко на листівці в честь 5-ї річниці початку Першого Зимового походу

6 грудня 1919 року козаки і старшини реорганізованої Дієвої армії УНР, які залишилися у строю і не бажали переходити на чийсь зі сторін, під команду Михайла Омеляновича-Павленка (який був підвищений у “ранзі”

генерала) вирушили в рейд по тилах противника, який згодом назвали Першим зимовим походом. Перший, бо у 1921 році був, а ще й був і Другий похід під загальним командуванням Юрка Тютюнника, а зимовий – бо почався з початком зими і протривав усю зиму, закінчившись 6 травня.

У Перший зимовий похід виступило за різними оцінками від 5 до 10 тисяч, як тоді називали, шабель (кіннота) і багнетів (піхота) з артилерією. Оцінки відрізняються через те, що протягом цих п'яти місяців тривали постійні бої і сутички, у яких армія зазнавала втрат, і так само армія поповнювалася за рахунок козаків, які опинилися в партизанських загонах у тилу більшовиків, а потім знову влилися в ДА УНР. Саме бойове ядро складало близько тисячі шабель і дві тисячі багнетів при чотирнадцяти гарматах.

Історичне і стратегічне значення 3000-кілометрового Першого зимового походу ДА УНР, який почався 6 грудня, важко недооцінити. Наявність армії, яка продовжує боротьбу проти “червоного” окупанта дала підстави Симону Петлюрі говорити з начальником Польської держави і її війська Юзефом Пілсудським про спільний фронт проти більшовиків і саме про допомогу поляків у звільненні України, а не заміни більшовицької окупації на польську. Внутрішня ситуація в Україні була вкрай важкою, населення не бачило ані уряду, ані не чуло про його діяльність, і поява армії у глибокому тилу ворога вселяла надії в українців на звільнення рідної землі. За час походу Дієва армія мала ряд успішних боїв і здобула декілька населених пунктів: 19 березня звільнено Умань, 5 квітня – Бобринець, 16 квітня – Вознесенськ, де здобули багату військову здобич, козаки добре оділися і взулися, а головне – поповнили боєкомплекти. 22-25 квітня армія вирушає у район Ананьїва і Балти, де надає суттєву допомогу повсталим селянам, а згодом вирушає на допомогу Галицькій Армії (у той час, тимчасово частина воювала на боці “червоних”), дві бригади якої виступили проти більшовиків. Загалом за час походу близько 50-ти боїв.

Стрілець Української галицької армії (1918 рік)

Закінчився Перший зимовий похід 6 травня 1920 року, коли частини ДА біля с. Писарівка Ямпільського повіту зустрілися з розвідувальними роз'їздами 2-ї стрілецької дивізії полковника Олександра Удовиченка, яка діяла у складі 6-ї польської армії. З цього приводу в рапорті Удовиченка Петлюрі читаємо: Повсюди лунає гучний козацький поклик “Слава Україні й Головному Отамані Петлюрі, слава отаману Омеляновичу-Павленку, усій старшині й козацтву славної Дієвої армії!” Того ж дня 6 травня відділи 3-ї польської армії увійшли в Київ, а вже 8 травня у Києві відбувся спільний парад польських частин і української 6-ї дивізії полковника Марка Безручка. На момент зустрічі Дієвої армії з українськими частинами, які вели наступ разом із поляками, її чисельність складала 4 319 чоловік при 81-му кулеметі та 12-ти гарматах.

Наказом Головної команди Війська і Флоту УНР від 19 жовтня 1920 року за підписом Симона Петлюри було засновано нагороду “Залізний хрест за зимовий похід і бої”, що був єдиним бойовим орденом Армії УНР. Цим хрестом були нагороджені всі учасники Першого зимового походу, які іменувалися “Лицарями Ордена Залізного Хреста”. Знак ордена №1 одержав командарм Михайло Омелянович-Павленко (на листівці вище у командарма на грудях саме цей орден), №2 – начальник штабу в Зимовому поході генерал

Юрко Тютюнник, №3 – командир 2-ї Волинської дивізії генерал Олександр Загородський. Загалом було нагороджено до 4 тисяч козаків і старшин. Лицарі ордена прийняли рішення відзначати 6-го грудня свято відзнаки Залізного Хреста.

Волею випадку чи збігом обставин саме у дату початку Першого зимового походу в 1991 році парламент вже незалежної України прийняв закони “Про оборону України” і “Про Збройні Сили України”, які мали стати продовжувачами славних бойових традицій українського війська, зокрема і Армії УНР. У цей же день було затверджено текст військової присяги, яку урочисто склав у Верховній Раді перший міністр оборони України генерал-полковник Костянтин Морозов, а також денонсовано союзний договір від 30 грудня 1922 року, чим, фактично, було завершено героїчний чин вояків Армії УНР 70-річної давнини – визволення від більшовицької окупації України.

У 2014 році рейди тилами російсько-терористичних військ здійснили сучасні військовослужбовці. Найбільш відомими стали рейди 95-ї ОАБр і 80-ї ОДШБр із приданими підрозділами, під час яких було виконано бойові завдання з деблокування оточених підрозділів ЗС України і значно підірвано плани зі збройної агресії проти України.

Непроста доля створення Збройних Сил України

6 грудня в Україні відзначається професійне свято всіх військових – День Збройних Сил України. Пов'язано воно, перш за все, з першим формальним узаконенням збройних сил держави – прийняттям в цей день 1991 року закону “Про Збройні сили України”. Слід відзначити, що Україна не пішла по прибалтійському шляху і не стала визнавати ЗС України наступницею армії УНР 1917-1920 рр. *(і це мабуть є помилкою)*.

Однак формування ЗС України почалось значно раніше – практично з того часу, як Україна отримала незалежність у серпні 1991 року. Вже 24 серпня 1991 року Верховна Рада України прийняла постанову “Про військові формування в Україні”, яка визначила ключове питання – підпорядкувати всі військові формування, дислоковані на території України, Верховній Раді України та утворити Міністерство оборони України. Фактично саме цією постановою було покладено початок будівництва Збройних Сил України як військової організації.

Важливо, що згідно концепції Збройні Сили України повинні були складатися з чотирьох видів – **Сухопутних військ, Військово-Повітряних Сил, Сил Протиповітряної оборони та Військово-Морських Сил**. Чисельність ЗС України визначалася на рівні 0,8–0,9% чисельності населення країни, тобто 400–420 тис. осіб. Тоді ж (11 жовтня) Верховна Рада України постановила створити Раду оборони України та затвердила склад посадових осіб, які входять до неї.

Закон “Про оборону України” виходив з того, що Україна прагне до мирного співіснування з усіма державами, і тому фактично армія вважалась

одним з елементів державо устрою, тому як супротивників за кордонами, на той час, не було (як показали події 2003 і 2014 років, це було вкрай неоднозначне рішення).

Остаточна правова база ЗС України була сформована 20 листопада 1991 року, коли Постановою Кабінету Міністрів України №321 було затверджене Тимчасове положення про Міністерство оборони України.

3 січня 1992 року розпочався процес приведення до добровільної присяги на вірність народові України дислоковані на українській території війська. Навесні було сформовано і останній вид ЗС України – Військово-Морські Сили України (на базі сил Чорноморського флоту).

У середині червня 1992 року Верховна Рада України ратифікувала Договір про звичайні збройні сили в Європі, яким визначалися максимальний рівень (якісно та кількісно) озброєння і військової техніки для України. Фактично країна мала більшу за Договором кількість озброєння, тому кількість танків потрібно було скорочувати на 5300 одиниць, бойових броньованих машин – на 2400 одиниць, бойових літаків – на 477 одиниць.

Далі почалось масове скорочення чисельності армії – так, ЗС України за станом на кінець 1995 року було скорочено до 400 тисяч осіб.

Загальна чисельність особового складу ЗС України станом на кінець 2005 року складала 180 тис. військовослужбовців (і ще 65 тис. цивільних), а до 2012 року – 139 тис. військовослужбовців (і ще 45 тис. цивільних).

Наступний етап реорганізації ЗС України приходить на 2001–2005 рр., коли були сформовані **Об'єднані сили швидкого реагування, основні сили оборони і Стратегічні резерви**. А у 2004-2005 рр. здійснено перехід Збройних Сил з чотирьох видової на трьох видову структуру шляхом створення на базі ВПС і Військ Протиповітряної оборони єдиного виду Збройних Сил – Повітряних Сил.

На кінець 2013 року чисельність ЗС України становила 120,9 тис. військовослужбовців (та ще 44600 цивільних службовців).

З початком проведення антитерористичної операції, початком війни, на Донбасі ЗС України було суттєво підсилені – за рахунок шести хвиль мобілізації (було призвано понад 200 тис. військовозобов'язаних) тільки в 2014 році було сформовано 4 нові бригади та 29 батальйонів територіальної оборони, які згодом були переформовані в окремі мотопіхотні батальйони. В результаті на кінець року чисельність ЗС України становила 250 тис. осіб, у тому числі 204 тис. військовослужбовців. Далі цей процес набував доволі стрімких форм – так, із початку проведення АТО у складі Збройних Сил було сформовано 15 бригад, полк, 5 батальйонів (дивізіонів), а також бригаду, 6 полків та 11 батальйонів оперативного (бойового), тилового і технічного забезпечення.

Навесні 2016 року в Україні було відновлено призов на строкову службу – ще до початку війни було вирішено переходити на контрактну основу, але в умовах гібридної війни цей принцип не спрацював.

Вояк добровольчого батальйону (2014-2016 роки)

ЗС України були значно послаблені через багаторічне недофінансування, відсутність позитивних реформ і виявились нездатними до швидкого та ефективного захисту держави. Цю функцію на початковій стадії війни взяли на себе добровольчі батальйони. Їх основу склали учасники Революції Гідності та інші патріотично налаштовані громадяни, які відчували потребу негайної реакції на розв'язання РФ гібридної війни проти України.

Добровольчі батальйони від початку не мали спільної відомчої належності та єдиної системи управління. На початку 2015 року більшість добровольчих формувань переформовано у мотопіхотні батальйони ЗС України.

Всього протягом 2014-2015 років було створено понад 30 добровольчих батальйонів. Найбільш відомими стали "Донбас", "Азов", "Айдар", "Січ", Добровольчий український корпус "Правий сектор", "Крим".

На даний час продовжуються заходи щодо розбудови ЗС України.

Керівництво держави та Збройних Сил мають плідну співпрацю з НАТО, проводяться спільні навчання та Збройні Сили поступово переходять на стандарти НАТО. Впроваджують єдині нормативні документи, проводять переозброєння на НАТОвські зразки.

Громадська Спілка Всеукраїнського Військово-цивільного об'єднання "Бойове Братерство України" також не пасе задніх і повною мірою підтримує воїнів ЗС України, а також об'єднує у свої лавах воїнів які

звільнилися з лав Збройних Сил, цивільних, волонтерів та небайдужих до майбутнього України.

Громадська Спілка Всеукраїнського Військово-цивільного об'єднання “Бойове Братерство України” – це спілка воїнів, безпосередніх учасників російсько-української війни: бойових офіцерів, солдатів, добровольців, волонтерів і капеланів, які мають прагнення та честь бути відданими Україні та служити інтересам її народу, яка не байдужа до сучасної та майбутньої армії.

НАША МІСІЯ:

Утвердження справедливості для людей, стійкості держави, миру для країни через подолання меншовартості, рівність усіх перед законом і судом, ріст можливостей стати заможним і мати доступ до соціальних благ, культуру діалогу та моральність соціальних ліфтів, відсутність «привілейованих каст», свободу слова і думки, можливість відповідальних громадян впливати на звітність влади.

Напрями роботи воїнів ГС ВВЦО “Бойове Братерство України”:

проект № 1 “Батьківське серце” – це вшанування пам'яті загиблих Героїв російсько-української війни шляхом вручення їхнім дітям іменних кулонів, а також надання їм підтримки й наставництва;

проект № 2 “Національно-патріотичне виховання та формування української політичної нації” – це комплексної програми з національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку, військово-патріотичного виховання учнівської молоді, військово-патріотичного навчання студентів, формування української політичної нації та утвердження національної ідентичності воїнів Збройних Сил України, силових структур, державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування в Україні;

проект № 3 “Адаптація та медико-психологічна реабілітація учасників бойових дій та їх сімей” – підтримка та адаптація воїнів війни та їх сімей до нормальних умов життя. У цьому проєкті воїни сприяють вирішенню питань фінансування шпиталів ветеранів війни та їх медичного забезпечення;

проект № 4 “Утвердження справедливості” – це напрям роботи передбачає громадський демократичний контроль та правозахист воїнів та їх сімей. Зокрема, це комплексна юридична допомога всім постраждалим від збройного конфлікту на Сході України, учасникам бойових дій та членам їх родин;

проект № 5 “Воїни – до влади” – це програма навчання та підготовки воїнів спілки до роботи в органах державної влади та місцевого самоврядування.

проект № 6 “Український Куркуль” - суспільна платформа створена з метою реалізації економічних ініціатив громадян України, ветеранів українсько-російської війни, волонтерів, членів їх сімей для забезпечення достойного рівня життя, виробництва суспільно необхідних товарів та послуг, громадської кооперації та створення прошарку самодостатніх, політично свідомих, економічно незалежних громадян нашої держави.

Наша кінцева мета – виховання патріота України, який приймає активну участь в побудові заможної України.

Всього найкращого!

СЛАВА УКРАЇНІ!!!

Бойове Братерство України

**ГС «ВВЦО
«Бойове Братерство України»»**